

Riedsútstel

It Beslút	: 12 juni 2025
Agindapunt	: 4
Status	: Besluitvormend
Program	: 8 – Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening
Portefúljehâlder	: B. van Zandbergen
Amtner	: J.H. Jonker
Bylage	: 1. Besluit adviesrecht, participatie en delegatie onder de Omgevingswet 2025 2. Besluit adviesrecht, participatie en delegatie onder de Omgevingswet 2022
Saak- en stiknûmer	: 202504177919 en 25ZG283138

Underwerp

Verruiming plaatsing kleine windmolens

Wy stelle jo foar te besluten om:

1. Het 'Besluit adviesrecht, participatie en delegatie onder de Omgevingswet 2025' vast te stellen.
2. Het 'Besluit adviesrecht, participatie en delegatie onder de Omgevingswet 2022' in te trekken.

Koarte gearfetting

De provincie heeft in 2020, in de provinciale verordening, ruimte geboden voor kleine windmolens bij bestaande agrarische bedrijven. Voor deze kleine windmolens, met een as-hoogte van maximaal 15 meter verleent ons college de vergunningen. Aanvragen worden getoetst aan de ruimtelijke toetsingscriteria, waaronder stedenbouwkundige en landschappelijke aspecten en aan het provinciaal beleid. Uw raad heeft besloten dat hiervoor geen verklaring van geen bedenkingen is vereist en dit beleid is ten behoeve van de overgang naar de Omgevingswet beleidsneutraal verwerkt in de lijst voor adviesrecht, participatie en delegatie.

Vanaf 1 januari 2025 is de Omgevingsverordening Fryslân 2022 in werking getreden. Deze verordening maakt het ook mogelijk om ook kleine windmolens te plaatsen bij een bestaand landelijk hulpbedrijf (zoals een loonbedrijf) en/of bij een recreatieve voorziening (zoals een camping). Net zoals bij de bestaande agrarische bedrijven zullen de aanvragen ook getoetst worden aan het provinciaal beleid. Dit betekent dat er alleen kleine windmolens geplaatst mogen worden in het landelijk gebied.¹ Daarnaast moet het opgewekte vermogen afgestemd worden op de energiebehoefte van het landelijk hulpbedrijf of de recreatieve voorziening. Kleine windmolens bij kleinschalige recreatieve voorzieningen zijn niet toegestaan.²

¹ **Landelijk gebied:** het gebied buiten het bestaand stedelijk gebied.

² **Kleinschalige recreatieve voorzieningen:** recreatieve voorzieningen die worden aangeboden als ondergeschikte nevenfunctie bij een hoofdfunctie op een bouwperceel, zoals een kleinschalig kampeerterrein, een kleinschalige jachthaven, logies, groepsaccommodaties, recreatiewoningen, trekkershutten, dag-recreatieve inrichtingen.

Met dit voorstel stellen wij uw raad ook voor aanvragen voor het plaatsen een kleine windmolen bij een bestaand landelijk hulpbedrijf of een recreatieve voorziening te verklaren dat hiervoor geen advies van uw raad vereist is. De procedure voor het behandelen van aanvragen is daarmee gelijk aan die voor kleine windmolens bij agrarische bedrijven en voor een aanvrager sneller en goedkoper. Hiervoor dient uw raad de lijst voor adviesrecht, participatie en delegatie aan te passen.

Foech ried/kolleezje

De bevoegdheid tot het verlenen van omgevingsvergunningen is in de Omgevingswet aan het college van burgemeester en wethouders toegekend. In bepaalde gevallen dient het college advies te vragen over de aanvraag om een omgevingsvergunning (artikel 16.15 van de Omgevingswet).

Histoarje

Op 19 november 2020 heeft de raad besloten om de lijst van categorieën waarvoor geen verklaring van geen bedenking is vereist uit te breiden met "kleine windmolens bij bestaande agrarische bedrijven"

Met de komst van de Omgevingswet is de lijst Adviesrecht, delegatie en participatie onder de Omgevingswet vastgesteld. In deze lijst is de vrijstelling opgenomen in artikel 8 Besluit Adviesrecht, delegatie en participatie onder de Omgevingswet.

Ynlieding

Het is een wereldwijde opdracht om de Co² uitstoot te reduceren en een verdere opwarming van de aarde te beperken.

Dit kan door bijvoorbeeld minder fossiele brandstoffen te gebruiken. Wanneer elektriciteit³ d.m.v. zon en wind wordt opgewekt, dan is er sprake van een duurzame energiedrager.

De verordening Romte van de provincie Fryslân gaf al de mogelijkheden om zonne- en windenergie op te wekken bij bestaande agrarische bedrijven. Nu wordt in de Omgevingsverordening Fryslân 2022 naast de agrarische bedrijven de volgende ruimte geboden:

In afwijking van het eerste lid⁴ kan in een omgevingsplan met een omgevingsplanactiviteit het plaatsen van maximaal drie windturbines op of direct grenzend aan het bouwperceel van een bestaand hulpbedrijf landelijk gebied of recreatieve voorziening, niet zijnde een kleinschalige recreatieve voorziening, in het landelijk gebied worden toegestaan, mits de volgende voorwaarden in acht worden genomen:

- a) de windturbines een maximale as-hoogte van 15 meter hebben;
- b) het op te stellen vermogen is afgestemd op de energiebehoefte van het landelijk hulpbedrijf of de recreatieve voorziening;
- c) in de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit is geborgd dat de windturbine(s) gedurende maximaal 25 jaar in stand worden gehouden, waarbij na het verstrijken van deze termijn de voor de verlening van de vergunning bestaande toestand wordt hersteld of een andere, in de omgevingsvergunning omschreven, toestand wordt gerealiseerd;
- d) voor het gestelde onder c financiële zekerheid wordt gesteld.

---

³ Elektriciteit is een zogenaamde secundaire energiedrager die door omzetting van een primaire energiedrager wordt verkregen. Wanneer hiervoor als primaire energiedrager bv. gas, (aard)olie, steenkool of biomassa wordt gebruikt, komt bij de productie nog steeds Co₂ vrij. Alleen wanneer de primaire energiedrager zon, wind (of water) is, draagt dit bij aan de doelstelling om Co₂ te reduceren.

⁴ Het eerste lid: "Een [omgevingsplan](#) bevat geen bouwmogelijkheid voor nieuwe windturbines."

'Energie neutraal in 2040' is de doelstelling van gemeente Tytsjerksteradiel. Wind als duurzame energiebron is nodig om deze doelstelling te realiseren en daarom staan we positief tegenover initiatieven voor het plaatsen van kleine windturbines. Als gemeente Tytsjerksteradiel willen wij ons dan ook aansluiten bij de mogelijkheden die de Omgevingsverordening Fryslân 2022 ons biedt.

Zonnepanelen bij hulpbedrijven landelijk gebied en recreatieve voorzieningen waren uiteraard al toegestaan maar de ervaring leert, dat een goede combinatie van zon en wind tot een energie neutraal bedrijf kunnen leiden. Een goede afstemming tussen eigen energieverbruik en -opwek wordt steeds belangrijker omdat de terugleververgoeding volgend jaar zal verdwijnen en de (maatschappelijke) opgave om het elektriciteitsnet te verzwaren steeds groter wordt. Dat komt niet alleen vanwege een grotere vraag naar elektriciteit maar met name omdat steeds meer mensen en bedrijven zelf duurzame stroom gaan produceren. Wanneer het verbruik en opwekking redelijk in evenwicht zijn hoeven kosten m.b.t. netverzwaring meestal niet te worden gemaakt en is ook de vraag wie de kosten moet betalen niet aan de orde. Er zijn dan zelfs mogelijkheden om – wanneer er ook nog sprake is van eigen opslag – volledig energieonafhankelijk te worden en off grid te gaan.

Te berikken effect

Met het nemen van deze besluiten wordt de adviesrecht lijst m.b.t. het plaatsen van kleine windmolens aangepast. Hierdoor kunnen sneller en goedkoper kleine windmolens worden geplaatst bij hulpbedrijven landelijk gebied en recreatieve voorzieningen.

Argumenten

1. Het voorstel past in het ingezet beleid

Het plaatsen van kleine windmolens bij hulpbedrijven landelijk gebied en recreatieve voorzieningen, zonder dat er een advies van de gemeenteraad nodig is versnelt het proces en verlaagd de kosten van de vergunningaanvraag. Dit ondersteunt onze ambitie om in 2040 energie neutraal te zijn.

2. Met deze regeling wordt het voor meer o.a. loonbedrijven en campings wellicht haalbaar om energie neutraal te worden.

Naast klimaatdoelstellingen en het voorkomen van problemen met en investeringen in het netwerk, biedt het nieuwe beleid de hulpbedrijf landelijk gebied en recreatieve voorzieningen ook mogelijkheden om een rendabele bedrijfsinvestering te doen waardoor de energielasten dalen.

3. De "Buitenplanse omgevingsplanactiviteit zonder advies van de gemeenteraad" is een passend instrument.

Om een volledige afweging te kunnen maken waarbij ook de raad betrokken is terwijl de procedure toch relatief snel en niet te duur is en de rechtsbescherming goed geborgd, lijkt voor nu de Bopa met toepassing van een raadsbesluit dat voor vergunningaanvragen geen advies nodig is voor onze gemeente het beste instrument.

De toetsingscriteria van de aanvragen van kleine windmolens bij bestaand hulpbedrijf landelijk gebied of recreatieve voorziening, komen overeen met de criteria die nu al gelden voor aanvragen van kleine windmolens bij agrarische bedrijven. Denk o.a. aan energiebehoefte en landschappelijke inpassing. In de praktijk blijkt dit vanwege de duidelijke kaders goed te werken.

4. Een combinatie van zon- en windenergie zorgt voor een stabiel netwerk.

Hoewel hiervoor niet ingericht, was de capaciteit van het elektriciteitsnet aanvankelijk toereikend om het stroomgebruik en de -teruglevering te verwerken. Nu wordt steeds vaker duidelijk dat de grenzen van het laag- en het middenspanningsnetwerk zijn bereikt en is verdere netverzwaring steeds vaker noodzakelijk. Dit is een tijdrovend en duur proces. Door wind en zon te combineren, wordt piekverbruik en pieklevering vermeden

en hoeft het net niet op deze extremen te worden ontworpen en ontstaat een stabiel netwerk en blijft de verduurzaming van de elektrificatie betaalbaar.

Alternativen

Om kleine windmolens bij bestaande agrarische hulpbedrijven en recreatieve voorzieningen te kunnen vergunnen, kan ook het omgevingsplan worden aangepast. In onze situatie is het via een Buitenplanse omgevingsplan activiteit (hierna: Bopa) een betere optie, aangezien de procedure relatief snel en niet te duur is.

Kanttekenings/risiko's

Er zijn geen risico's. Het gevolg van het voorstel is, dat er geen aanvragen m.b.t. kleine windmolens bij bestaand landelijk hulpbedrijf en/of bij een recreatieve voorziening worden voorgelegd aan de raad voor advies.

Finânsjes

De legesverordening bevat een basistarief voor Bopa's. Wanneer het bindend advies van de raad vervalt, dan zullen de kosten enorm afnemen. Daarnaast zijn de gebruikelijke bouwleges verschuldigd. Verder heeft dit besluit geen andere financiële gevolgen.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

Op de wijziging van de provinciale verordening is inspraak geweest. Daarnaast geldt voor een omgevingsvergunning de mogelijkheid om bezwaar in te dienen. Het bezwaar zal door een onafhankelijk bezwarencommissie worden beoordeeld. Tegen de beslissing op bezwaar kan beroep en eventueel hoger beroep worden ingesteld.

Kommunikaasje

Aanvragen en vergunningen worden altijd gepubliceerd wanneer de procedure wordt gevolgd. De bijgevoegde lijst met het aangepaste punt 8 zal gepubliceerd worden op www.overheid.nl zodat deze ook daadwerkelijk rechtskracht krijgt.

Yntegraliteit

N.v.t

Previnsje

N.v.t

Gearwurking

N.v.t

Ferfolchtrajekt

N.v.t

Evaluaasje

N.v.t.

Burgum, 13 mei 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris,

burgemeester,

dhr. drs. J. Krul

mevr. C. Schokker-Strampel

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Tytsjerksteradiel;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 13 mei 2025,
punt nummer: 4;

Beslút:

1. Het 'Besluit adviesrecht, participatie en delegatie onder de Omgevingswet 2025' vast te stellen.
2. Het 'Besluit adviesrecht, participatie en delegatie onder de Omgevingswet 2022' in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel van 12 juni 2025.

De griffier,

De voorzitter,

mevr. mr. A. Dam

mevr. C. Schokker-Strampel